

τινῶν, ἥτις ἐπεσκέφθη τὸ Χάνουελλ ἐν ἔτει 1834. Λέγει ὅτι ἐκ 566 πασχόντων, οἵτινες ἦσαν τότε ἐν τῷ φρενοκομείῳ, μόνον 10 ἦσαν κεχαλινωμένοι· ἡ δὲ χαλινώσις αὐτῶν ἦτον ἀπλῶς ὁ περιορισμὸς τῶν βραχιόνων των ἐνῷ περιεπάτουں μεταξύ τῶν ἄλλων πασχόντων. Ἄλλ' ἄραγε δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι τρόποι χαλινώσεως; μάλιστα, φιανθρωπότατοι ὅμως· «Ὡ, ὦ, ἐκβάλετέ με, ἐκβάλετέ με εἰς τὸ γεῦμα,» ἐθρηολόγησε μία ἐν τῷ θαλάμῳ αὐτῆς, ἥτις εἶχε σταλθῇ ἐκεῖσε, διότι δὲν ἦτον «ἀρκετὰ καλὰ» τὸ πρῶτ, ὥστε νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς συναναστροφάς. Ὁ τοῦ γεύματος προσκλητήριος κώδων εἶχε διεγείρειν ἐν αὐτῇ ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς συντροφούς της. «Ἐκβάλετέ με, καὶ θέλω εἶσθαι ἡσυχὸς καὶ πράξι.» «Τὸ ὑπόσχεσαι;» ἦτον ἡ μόνη ἐρώτησις ὅτε ἠνεώχθησαν αἱ θύραι της. Ἐν μιᾷ στιγμῇ διεσκέδασε τὰ δάκρυά της, καθημέρωσε τὸ πρόσωπον, καὶ ἐβάδισεν εἰς τὸ ἐστιατόριον ὡς ἐπιτετιμημένον τέκνον. — Ὁ μανιακὸς σπανίως παραβαίνει τὸν λόγον του. — Ἀφοῦ δ' ἐπὶ τέλους ἀναλάβῃ ὁ πάσχων τὴν ποθουμένην ὑγίαν του, ἐξέρχεται τοῦ φρενοκομείου, ἐφωδιασμένος μὲ μικρὰν ἀργυρίου ποσότητα, ἥτις νὰ χρησιμεύσῃ εἰς αὐτόν, ἕως νὰ εὕρῃ ἐνασχολήσιν, καὶ ν' ἀποκατασταθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν προτέραν θέσιν του.

«Ἰσως ἐρωτηθῶμεν,» λέγει τις πρὸ μικροῦ ἀνῆκων εἰς τὸ κατὰσθημα τοῦτο, «τίνι τρόπῳ ἐμποδίζετε τὰς παρεκτροπὰς τῶν μανιακῶν; Τίνι τρόπῳ προφυλάττεσθε ἀπὸ ἀτυχημάτων; Τίνι τρόπῳ ἐξασφαλίζετε τοὺς θεράποντας; Ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἰς τόπον τῆς βίας τί μεταχειρίζεσθε; Τὴν ἀπόκρισιν ἐμποροῦμεν νὰ συγκεφαλαιώσωμεν εἰς ὀλίγας λέξεις, ὁπλ.—μεταχειριζόμεθα τακτοποίησιν, ἀγρυπνον καὶ ἀδιάλειπτον περιποίησιν τῶν ἀσθενῶν, εὐμένειαν, ἐνασχολήσιν, καὶ φροντίδα τῆς ὑγείας, καθαριότητος καὶ ἀναπαύσεώς των, καὶ τὴν παντελῆ ἀπουσίαν πάσης ἄλλης ἐνασχολήσεως τῶν θεραπόντων.»

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς νέας μεθόδου· ὁ δ' ἀρχαῖος τρόπος τοῦ μεταχειρίζεσθαι τοὺς φρενοβλαβεῖς (ὅστις κατὰ δυστυχίαν εἶναι ὁ μόνος γνωστὸς παρ' ἡμῖν), εἰς τί συνίσταται; εἰς σκότος, ἀλύσεις, καὶ μάστιγας, ψύχος, γυμνότητα, καὶ ἀκαθαρίαν, περιφρόνησιν, ἀμέλειαν, παντελῆ μοναξίαν, ἢ ἔτι ἐπιβλαβεστέραν κοινωνίαν, καὶ ὅλα ἐν γένει τελειόνοντα εἰς βαθυτέραν, καὶ μᾶλλον ἐστερεωμένην, καὶ φοβερωτέραν φάσιν τῆς νόσου, ἐὰν ἐν τῷ μεταξύ πρόωρος θάνατος δὲν ἀφαρπάσῃ τοὺς ταλαιπώρους.

Ἴδε καὶ Ἀποθ. Τόμ. ε', Σελ. 8—10.

ΠΕΡΙ ΕΥΝΟΥΧΙΣΜΟΥ.

ΑΠὸ τὴν Ἀσίαν ἤρχισεν ὁ εὐνουχισμὸς· οἱ ταλαίπωροι Αἰθίοπες αἰχμαλωτιζόμενοι εἰς πόλεμον εὐνουχίζοντο, καὶ ἐτάσσοντο εἰς τοὺς οἴκους τῶν Ἀσιανῶν δεσποτῶν, ἀξιοματικῶν, καὶ ἀπλῶς τῶν ὅσοι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ τρέφωσι πολλὰς γυναῖκας ἢ παλλακίδας, τῶν ὁποίων τὴν φυλακὴν ἐμπιστεύοντο εἰς εὐνούχους. Πολλάκις ὁ πόλεμος δὲν εἶχεν ἄλλην αἰτίαν πρὸς τὴν κατάκτησιν εἰρηνικῶν μικρῶν ἐθνῶν, ὡς ἦσαν μάλιστα οἱ Τρωγλοῦται. Ἡ εἰς τούτους ἐκστρατεία ὁμοίᾳζε τὴν εἰς τὰ ἄγρια θηρία κυνηγεσίαν. Μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοὺς εὐνουχίζον καὶ τοὺς ἐπωλοῦσαν, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην πραγματείαν. Εἰς τὴν συνήθειαν ταύτην ἀποβλέπει ὁ προφήτης Ἡσαίας (λθ'. 7.) ὅτε προλέγει εἰς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ὅσα κακὰ ἐμελλε νὰ πάθῃ ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους. «Καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις λήφονται, καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων.» Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐζεκίας καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων ἔτρεφον εὐνούχους, μαθόντες ἀπὸ τοὺς Ἑθνικοὺς δεσπότας, ὡς ἐδιδάχθησαν καὶ ἄλλα πολλὰ ὀλέθρια μαθήματα ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς. Αἱ ἑπτάκόσαι γυναῖκες ἀρχουσai, καὶ παρὰ ταύτας τριακόσαι παλλακαὶ τοῦ Σολομῶντος (Βασιλ. Γ', ια', 3.) ἐχρειάζοντο ἀναλόγως καὶ πολλοὺς εὐνούχους. Ἀπὸ τούτους πολλοὶ ἐπρόβαινον εἰς τόσῃν δυνάμειν καὶ δόξαν, ὥστε νὰ κυβερνῶσι τὰ ἐντὸς τοῦ δεσποτικοῦ παλατίου, καὶ νὰ δείχνωσι καὶ εἰς τὰ ἔξω τὴν ἐξουσίαν των, ὡς γίνεται ἔτι σήμερον εἰς τὰς Ἀσιανὰς αὐλάς. Τοιοῦτος εἶναι εἰς τοῦ Σουλτάνου τὴν αὐλὴν ὁ Ἀρχιευνούχος, ὁ Τουρκιστὶ λεγόμενος Κισλαραγὰς, ὁποῖος ἦτον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Φαραῶ ὁ Πετεφρῆς.

Ἀφοῦ ἡ Ρώμη, ἀπολέσασα τὴν ἐλευθερίαν της, ὑπεζυγώθη εἰς δεσπότης αὐτοκράτορας, δὲν ἤργησε νὰ τοὺς ἴδῃ καὶ περικυκλωμένους ἀπὸ εὐνούχους. Οἱ διαδεχόμενοι τοὺς Ρωμαίους Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες, μολοντί Χριστιανοὶ, ἤγουν πρεσβευταὶ θρησκείας ἀποστρεφόμενης τοιαῦτα ἀσεβήματα, δὲν ἔπαυσαν ὅμως νὰ τρέφωσι εὐνούχους, καὶ νὰ δεσπόζωνται πολλάκις ἀπ' αὐτοὺς.

Οἱ εὐνούχοι καὶ παλαιὰ, ὡς καὶ σήμερον, ἐχρησίμευον ἀκόμη νὰ τέρπωσι τοὺς δεσπότης των τραγωδοῦντες μὲ τὴν κωνήν των· διότι ὁ εὐνουχισμὸς, παρὰ τὰς πολλὰς ἄλλας σωματικὰς μεταβολὰς, μεταβάλλει καὶ τὴν φωνὴν των εἰς τὸ γυναικεῖον. Διὰ τοῦτο τὸ νόημα Ἀοιδὸς ἐγίνε συνώνυμος τοῦ Εὐνούχου. Μάρτυς ὁ Ἡσύχιος· «Ἀοιδοὶ . . εὐνούχοι.» καὶ «Ἀοιδός, ψδός, κιθαρωδός, καὶ ὁ εὐνούχος, σπάδων» ὡς καὶ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸ Musico συνωνυμῇ σχεδὸν μὲ τὸ Castrato. Οἱ Ἰταλοὶ μόνον ἀπὸ τὰ σημερινὰ πολιτι-

σμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἐφύλαξαν τὸν εὐνουχισμόν, διὰ νὰ ἔχωσι ψάλλτας, χρήσιμους ὄχι μόνον εἰς τὰ θέατρα, ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας των. Τὸ ἐπισημότερον δημόσιον ἐργαστήριον τοῦ εὐνουχισμοῦ τῶν ἀνάκων νηπίων ἦτον εἰς τὴν Νεάπολιν. Ἀλλὰ χάρις εἰς τοὺς Γάλλους! ἡ ἔφοδος αὐτῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν κατήργησε καὶ τὸν εὐνουχισμόν, ὡς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας.

Οἱ εὐνοῦχοι κατέφρονθήθησαν πάντοτε ἀπὸ τὴν κοινὴν δόξαν, ὡς φυσικὰ δειλοὶ, κακοήθεις καὶ πανοῦργοι, καθὼς καὶ τῶν ἐφάνθησαν ὡσεπιπολύ. Δὲν πταίουσι ὅμως οἱ ταλαίπωροι αὐτοὶ, ἀλλ' οἱ τολμήσαντες νὰ βιάσωσι τὴν δομένην εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν φύσιν. Αὕτῃ ἡ κοινὴ παρὰ πάντων καταφρόνησις συνήργησεν ἀκόμη νὰ τοὺς κάμῃ ἀληθῶς ἀξίους καταφρονήσεως. Ἀντὶ νὰ καταφρονῶνται, εἶχον δίκαιον νὰ προσμένωσιν ἔλεον καὶ συμπάθειαν.

Ἡ ἱστορία μᾶς ἐφύλαξε καὶ παραδείγματα, ἃν καὶ ὀλίγα, εὐνοῦχων ἐνδόξων κατὰ τὴν σωματικὴν καὶ κατὰ τὴν ψυχικὴν δύναμιν· τοιοῦτος ἐχρημάτισεν ὁ περιβόητος Ναρσῆς, στρατηγὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστίνιανου, ὅχι ὑποδέστερος τοῦ Βελισαρίου· τοιοῦτος, μετὰ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας, ὁ πολυμαθέστατος πατριάρχης Φώτιος. Παρατρέχω τὸν πολὺ ἀρχαιότερον καὶ πολὺ σοφώτερον τοῦ Φωτίου Ὠριγένην, ὅστις ἡμαύρωσε τὴν σοφίαν του, τολμήσας νὰ εὐνουχίσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν, διότι ἐξήγγησε κακὰ τοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. ιθ'. 12) τὸ «Εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.»

[Ἐκ τῶν Ἀτάκτων τοῦ Κοραΐ.]

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΣΕΩΣ ΕΠΙ ΔΥΟ ΠΑΡΣΩΝ.*

Ὁ ΤΑΜΕΣΙΣ ἐξέστησεν ἡμᾶς διὰ τὸ ἀπειράριθμον τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἀπ' αὐτοῦ πλοίων, καὶ διὰ τὰ ἀναβαίνοντα καὶ καταβαίνοντα ἀτμόπλοια· ἀδύνατον εἶναι νὰ μεταδῶσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ἰδέαν τινὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων καὶ τῆς καλλονῆς τοῦ θεάματος. Βλέπει τις ἀνθρακοφόρα καὶ ξυλοφόρα πλοῖα, ἐμπορικὰ παντὸς εἶδους, ἀτμόπλοια, καὶ ἄλλα πάμπολλα, πανταχόθεν τοῦ κόσμου, σπεύδοντα τρόπον τινὰ νὰ καταφύγωσιν εἰς ποταμὸν, ὅστις δὲν φαίνεται εἰμὴ ρυάκιον παραβαλλόμενος μετὰ τὸν Γάγγην καὶ τὸν Ἰνδὸν, ἢ τοὺς ἔτι μεγαλητέρους ποταμούς τῆς Ἀμερικῆς. Μέγα θαῦμα καὶ δυσεξήγητον ἐφάνη κατὰ πρῶτον εἰς ἡμᾶς ὅτι τόπος μικρὸς καὶ ἀσήμαντος, ὁποῦς φαίνεται ἐπὶ τοῦ γεωγρα-

φικοῦ πίνακος ἡ Ἀγγλία, δύναται νὰ ἐφελκύῃ οὕτως εἰς ἑαυτὸν τοσαῦτα ἔθνη τοῦ κόσμου· καὶ ἠρωτούσαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, διὰ τί ἄραγε οἱ μεγαλοπρεπεῖς ἐκεῖνοι ποταμοὶ καὶ τόποι, οἱ φύσει πολὺ μᾶλλον εἰς τὸ ἐμπόριον κατάλληλοι παρὰ τὴν Ἀγγλίαν, νὰ μὴ συχνάζωνται τοσοῦτον; Ἀλλὰ στιγμιαία σκέψις ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς περὶ τούτου· ἡ ἀπόκρισις ἐπαρουσιάσθη ἀφ' ἑαυτῆς· καὶ πρέπει νὰ εἰπωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ὁμογενεῖς, ὅτι τὸ αἴτιον τῆς ἐφελκύνσεως εἶναι ἡ τῶν Ἀγγλῶν ἐπιμονή, ἡ φιλοπονία καὶ ἡ ἐμπειρία των. Ποτὲ δὲν εὐχαριστοῦνται μέ τι, ἐὰν δὲν τελειοποιήσωσιν αὐτὸ, ὁπόση καὶ ἂν ᾔθελεν εἶσθαι ἡ πρὸς τοῦτο θυσία. Πάντοτε προθυμοῦνται νὰ δέχωνται βελτιώσεις, καὶ τοιοιουτρόπως ἔφθασαν εἰς τόσῃν ὑπεροχὴν καὶ ἀπέκτησαν τόσῃν φήμῃν διὰ τὰ χειροτεχνήματά των, ὥστε ὕλαι ἀκατέργαστοι μεταφέρονται ἐνταῦθα πανταχόθεν τοῦ κόσμου, ἵνα μετατραπῶσιν εἰς χρήσιμα πράγματα, ἅτινα ἐπομένως διανέμονται εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην· ἐνθ' ὃ ἄλλαι χώραι ἐξηκοῦντο εἰς ὅσα εἶχον, ἡ Ἀγγλία ἐπροσπάθει ν' αὐξήσῃ τοὺς πόρους τῆς. Πέντε μίλια ἔτι ἀφιστάμενοι τοῦ Λονδίνου, ἐξεπλάγηνμεν διὰ τὸ ἀπειράριθμον τῶν πλοίων, ἐκ τῆς ταπεινῆς λέμβου μέχρι τῶν καλλίστων καραβίων καὶ ἀτμοπλοίων παντὸς εἶδους. Τὰ ἀνθρακοφόρα ὑπερέβαινον τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν ἀριθμὸν· ἦσαν δὲ τὰ πλοῖα ἐγγὺς ἀλλήλων προσωρμισμένα, καὶ ὁ ποταμὸς ἐφαίνετο σχεδὸν κεκαλυμμένος ὑπ' αὐτῶν· οἱ ἴστοι καὶ αἱ κεραταὶ ἔκαμνον αὐτὸν νὰ φαίνηται ἀπὸ μακρόθεν ὡς δάσος. Τῶν ἐκεί, εὐρισκόμεναι πλοῖα πανταχόθεν τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας, Ἀφρικῆς, καὶ Ἀμερικῆς· πολυάριθμα δ' ἀτμόπλοια ὁρμῶσι κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, πλήρη ἐπιβατῶν. Οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν δύναται νὰ σχηματίσῃ ἀνάλογόν τινα ἰδέαν τοῦ θαυμασίου τούτου ποταμοῦ καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ πλοίων. Οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουσι δίκαιον νὰ σεμνύνωνται δι' αὐτὸν, καίτοι ρύακα μόνον ὡς πρὸς τοὺς μεγάλους ποταμούς τῆς σφαίρας.

ἈΔΥΝΑΤΟΝ εἶναι νὰ διέλθῃ τις τὰ δάση τοῦ Καναδᾶ, καὶ νὰ μὴ συγκινηθῇ τὰ μέγιστα. Αἱ ἐμπροσθέν του ἀτελεύτητοι κατὰ τὸ φαινόμενον δένδρυστιχίαι· ἡ κύκλω ἀπεριόριστος ἐρημία· τὰ μυστηριώδη βῆθη καὶ τὰ πολυειδῆ φύλλα, ὅπου ἀνθρώπινος ποὺς ποτὲ δὲν διεπέρασε, —καὶ ἅτινα μερικαὶ λάμψεις τοῦ μεσημβρινοῦ ἡλίου, ποτὲ μὲν βλέπομεναι, ποτὲ δὲ χανόμεναι, φωτίζουσι με ἄστατον, μαγικὸν κάλλος,—ἡ ἀξιοθαύμαστος λαμπρότης καὶ τὸ καινοφανὲς τῶν ἀνθῶν,—ἡ σιωπὴ, μὴ λυομένη ἐκτὸς διὰ τῆς σιγανῆς κραυγῆς ὀρνέου τινός, ἢ τοῦ βόμβου ζωφίου, ἢ τοῦ κοασμοῦ μεγάλου τινὸς βατράχου,—ἡ μοναξία, ἐν ἣ προεβαίνομεν μίλιον κατόπιν μιλίου, ἀνθρωπίνου ὄντος καὶ ἀνθρωπίνου οἰκήματος μὴ φαινομένου,—ἅπαντα ἡ διεγείρουσι τὴν φαντασίαν, ἢ θλίβουσι τὸ πνεῦμα, κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ ὁδοιποροῦντος.

* Οἱ Παρσάι εἶναι πυρολάτραι, κατοικοῦντες ἐν Περσίᾳ καὶ Ἰνδία· οἱ συγγράψαντες τὸ Ὀδοιπορικόν, ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ παρὸν ἀπόσπασμα, ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν.